

Efteruddannelses-undersøgelse 2014

Nordsjællands pædagogers adgang til og deltagelse i efter- og videreuddannelse.

Formålet med undersøgelsen er at afdække pædagoger og lederes adgang til efteruddannelse samt relevansen af den uddannelse, der bliver gennemført.

Indledning

Formålet med undersøgelsen er at afdække pædagoger og lederes adgang til efteruddannelse, relevansen af den uddannelse de gennemfører, samt hvilke barrierer der eksisterer for, at pædagoger og ledere deltager i efter- og videreuddannelse. Resultaterne vil blive anvendt til at varetage pædagogernes interesse og som baggrund for det fremadrettede arbejde med at sikre pædagoger og ledere relevante og tilgængelige efteruddannelsestilbud.

Undersøgelsen blev afviklet i august 2014 blandt pædagoger og ledere i 12 kommuner i Nordsjælland. Den er blevet besvaret af 1122 pædagoger, hvoraf 931 er pædagoger i ordinære pædagogstillinger (ledige pædagoger ikke medtaget) og 191 er ledere. Sammenlagt er undersøgelsen blevet gennemført med en svarprocent på 24% af de potentielle respondenter.

Indhold

Indledning.....	1
Opsummering af nøgletal.....	3
Konklusion.....	4
Resultater fordelt på målgrupper.....	5
Uddannelsesfrekvens.....	5
Type uddannelse.....	13
Medindflydelse.....	15
Adgang til efteruddannelse.....	19
Behov for efteruddannelse.....	21
Baggrundsdata.....	23

Opsummering af nøgletal

- 29% af pædagogerne i Nordsjælland har aldrig fået tilbudt efteruddannelse. Det samme gør sig kun gældende for 8 procent af lederne. 39% af pædagogerne har ingen uddannelsesdage haft det seneste år.
- 82% af lederne og 85% pædagogerne, der er blevet tilbudt uddannelse, har takket ja.
- 25% af pædagogerne har aldrig selv bedt om efteruddannelse. 40% har bedt om uddannelse indenfor det seneste år.
- 40 % af de pædagoger, der selv har bedt om efteruddannelse, fik et nej til deres forespørgsel.
- 78 % af pædagogerne oplever barrierer for at deltage i efteruddannelse. Blandt lederne oplever 42 procent ingen barrierer for at få efteruddannelse.
- Ca. en tredjedel af pædagogerne føler i høj eller meget høj grad, at deres behov for efteruddannelse er dækket, mens ligeså mange omvendt svarer ”nej, i mindre grad” eller ”nej, slet ikke”.

Konklusion

De 12 nordsjællandske kommuner stiller kontinuerligt nye krav til børne- og ungeinstitutionerne. Inklusion, sprogudvikling, motorisk udvikling, tidlig indsats er bare nogle af de opgaver som dagtilbud og fritidsinstitutioner er blevet pålagt de seneste år. Det kalder på en målrettet kompetenceudviklingsindsats, der sikrer, at pædagogerne tillærer sig de kompetencer, som det forudsætter at løse de nye opgaver.

Denne undersøgelse viser, at der langt fra i alle tilfælde følger en kompetenceudviklingsplan med nye opgaver eller politiske projekter. Det ses af, at lidt under hver tredje pædagog i Nordsjælland aldrig er blevet tilbudt efteruddannelse. Samtidig har 39% af pædagogerne ikke deltaget i efter- og videreuddannelse indenfor det seneste år. Manglen på efteruddannelse skaber risiko for, at der opstår en kløft mellem de politiske målsætninger på børne- og ungeområdet på den ene side og den pædagogiske virkelighed i børnehuse på den anden. Konsekvensen kan fx være, at inklusionsindsatsen mislykkes og børn med særlige behov tabes på gulvet.

Der er behov for kommunale strategier for systematisk efteruddannelse blandt pædagoger. Det ses også af, at der i undersøgelsen er stor spredning i måden, hvorpå efteruddannelse tildeles på institutionerne (efter tur, efter opgave, til dem der spørger osv.), og i forhold til hvem der vælger emnet/indholdet af efteruddannelsen (lederen, pædagogen selv eller kommunen).

At mange pædagoger aldrig eller ikke fornylig er blevet efteruddannet skyldes ikke uvilje i forhold til uddannelse fra pædagogernes side. Tværtimod er efterspørgslen høj. Undersøgelsen viser, at størstedelen af de pædagoger og ledere (hhv. 82% og 85%), der er blevet tilbudt uddannelse, takkede ja til tilbuddet. Blandt de pædagoger, der deltager i efteruddannelse, svarer 79% af pædagogerne og 92% af lederne desuden, at de helt sikkert eller i nogen grad har brugt deres uddannelse i praksis. Det kan således betale sig at investere i pædagogers efteruddannelse, der i høj grad kommer i anvendelse.

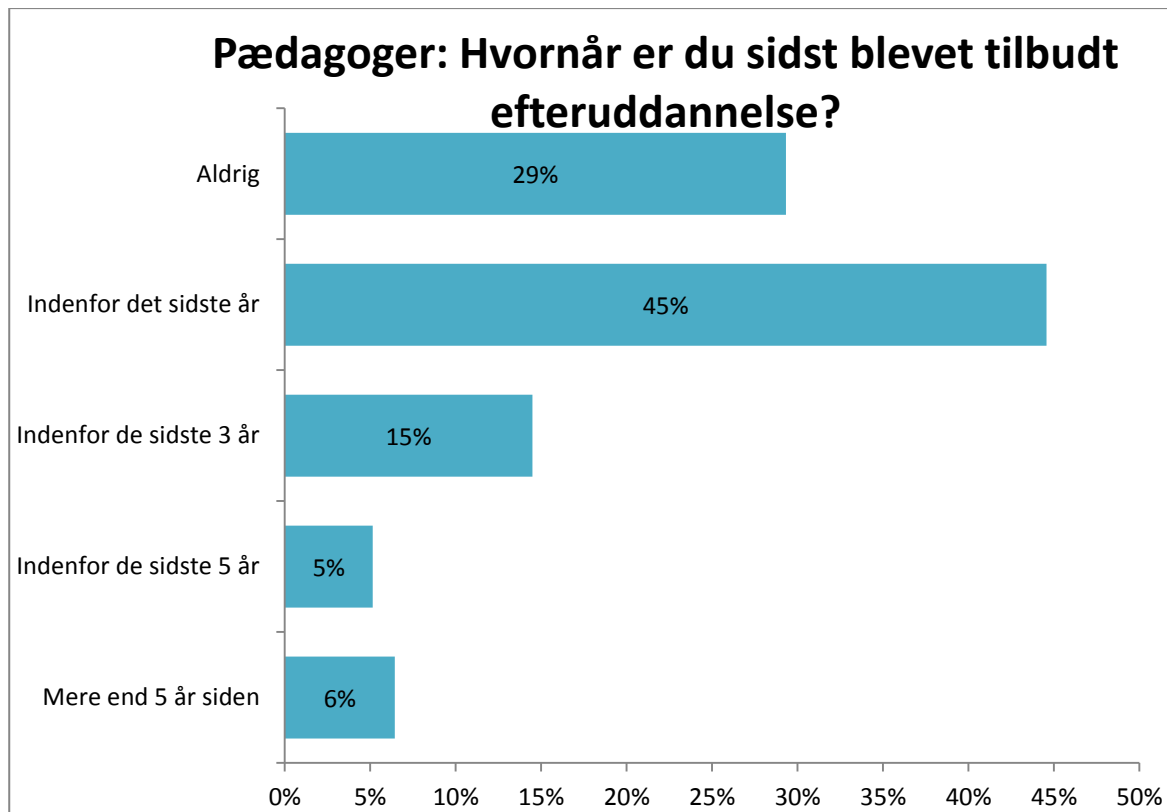
BUPL Nordsjælland anbefaler, at:

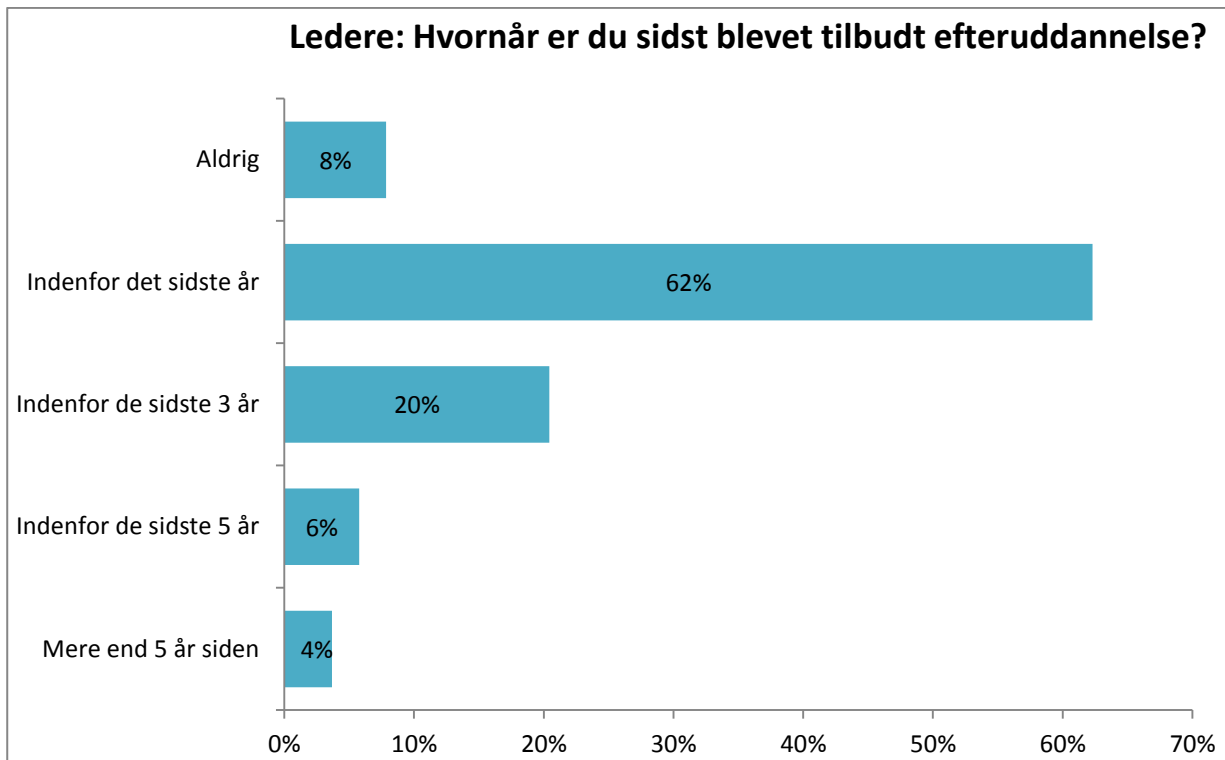
- Undersøgelsen drøftes i hoved-MED og område-MED med henblik på at kaste lys på manglen på efteruddannelse som en kommunal personaleudfordring.
- Hver kommune udarbejder en plan for systematisk kompetenceudvikling for det pædagogiske personale.
- Det besluttes, hvordan de typiske barrierer for efteruddannelse – mangel på tid og dårlig vikardækning – skal i mødegås.

Resultater fordelt på målgrupper

Analysen vil behandle svarene for pædagoger og ledere særskilt, da der er forskel på deres ansættelsesvilkår og dermed også for deres adgang til efteruddannelse.

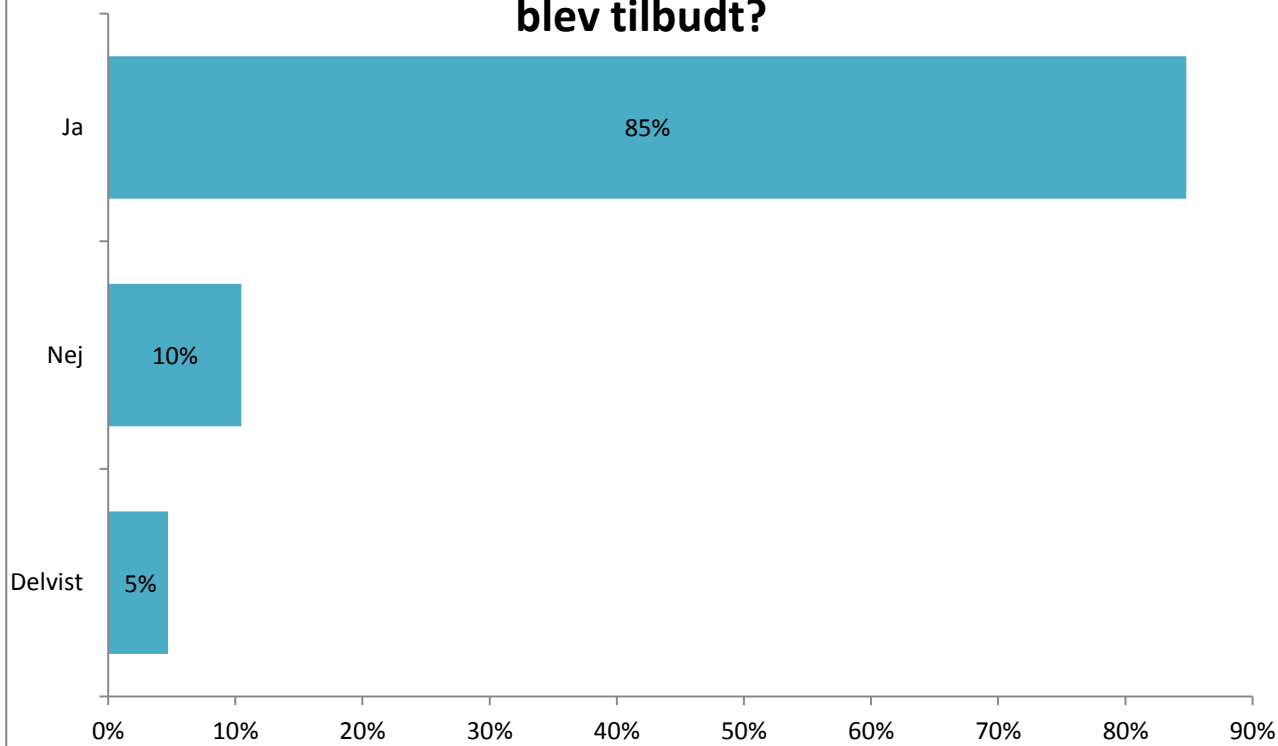
Uddannelsesfrekvens

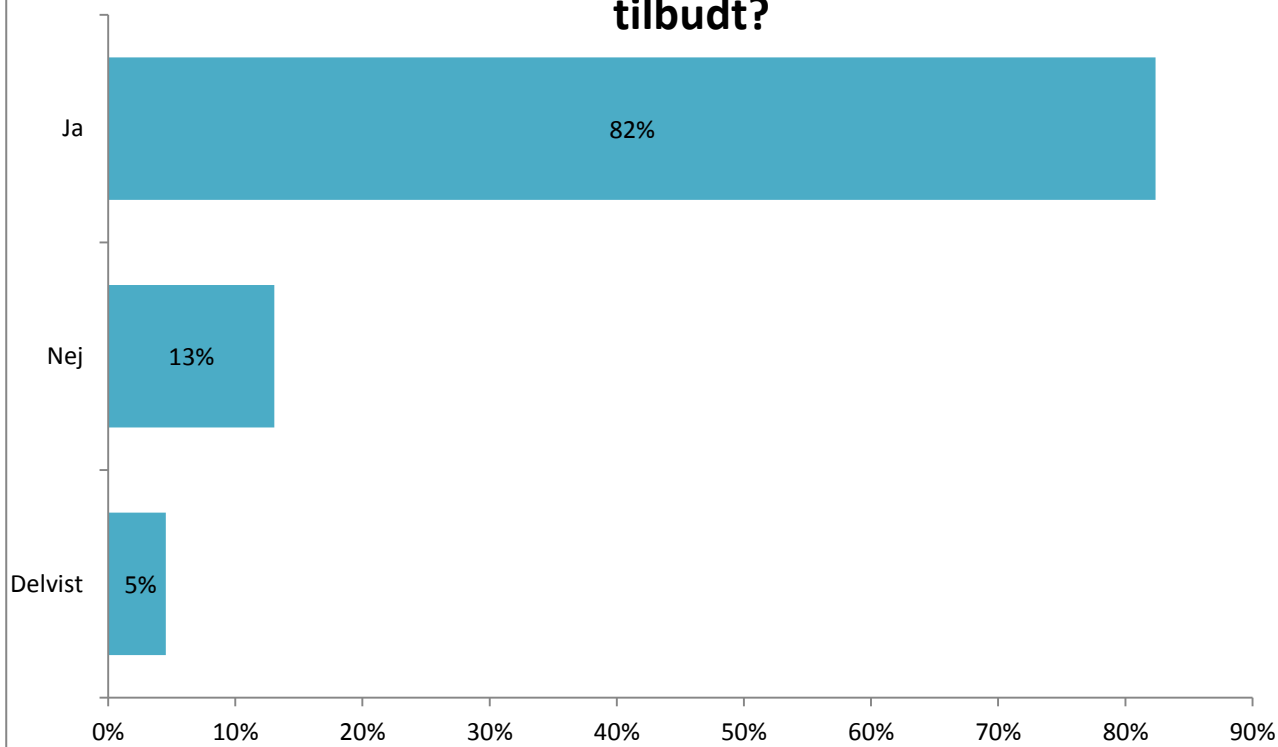

Der ses en tendens til, at lederne hyppigere bliver tilbudt efteruddannelse end pædagogerne. 45% af pædagogerne har modtaget tilbud om efteruddannelse indenfor det sidste år mod hele 62% af lederne. Blandt pædagogerne har hele 29% aldrig har fået tildelt efteruddannelse. Det samme gør sig kun gældende for 8% af lederne.

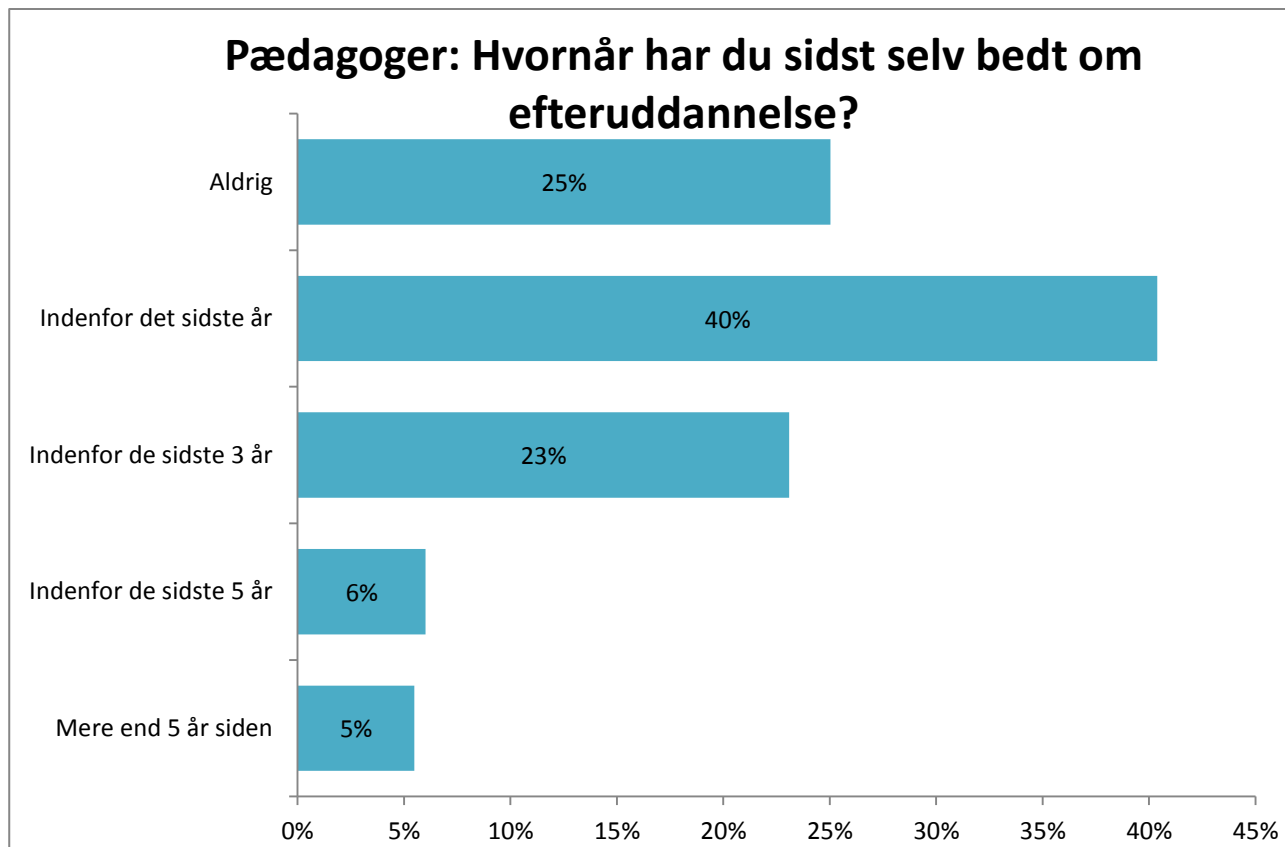
Pædagoger: Deltog du i den efteruddannelse, du blev tilbudt?

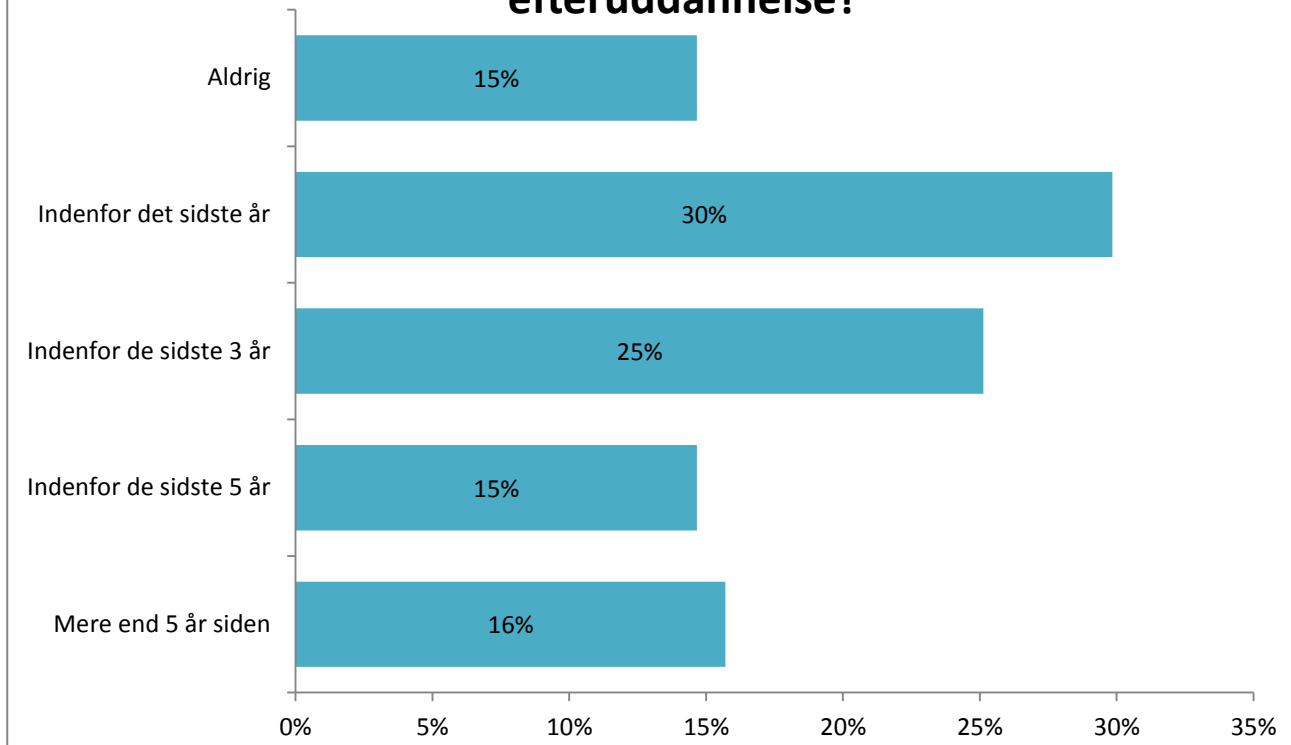
Ledere: Deltog du i den efteruddannelse, du blev tilbudt?

Størstedelen af både lederne og pædagogerne, hhv. 82 og 85 %, har takket ja til den uddannelse, som de er blevet tilbudt. Det kan både skyldes, at udbuddet af uddannelser er fagligt relevant for pædagoger, og, som det fremgår af fritekstsvarerne, at uddannelse er obligatorisk.

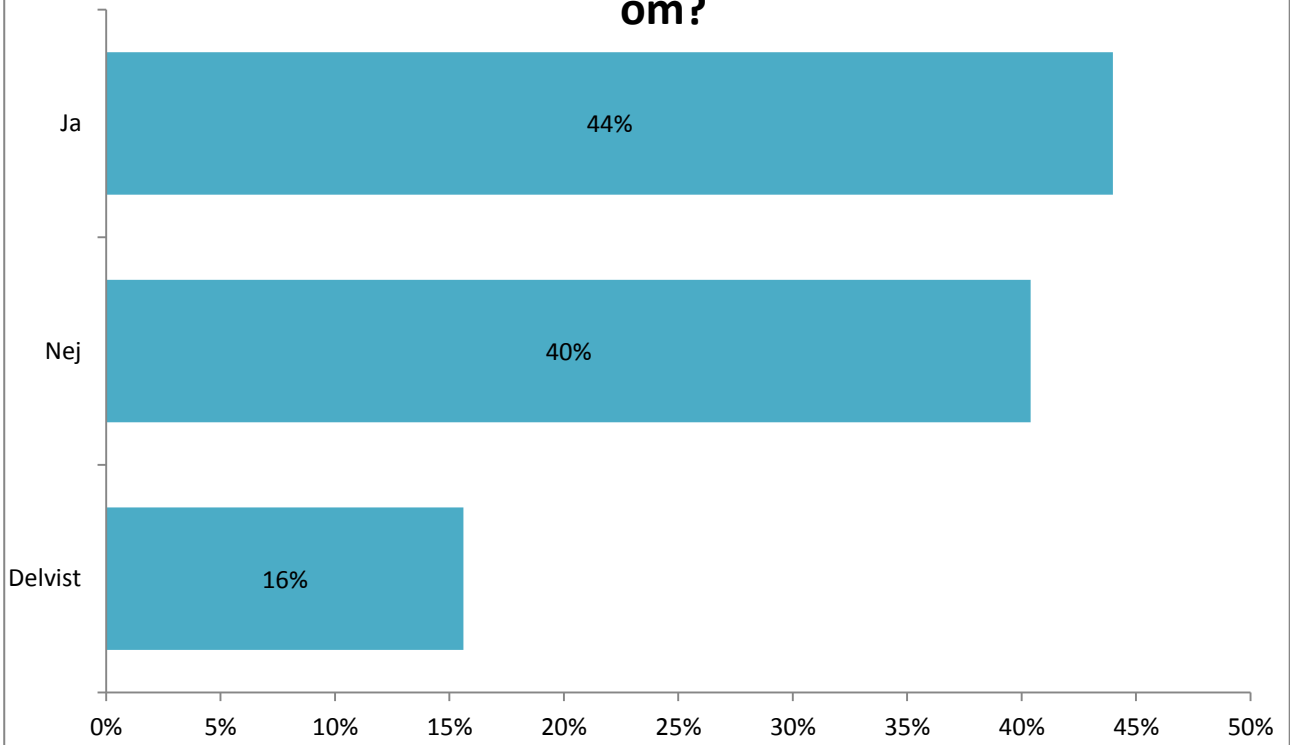

Ledere: Hvornår har du sidst selv bedt om efteruddannelse?

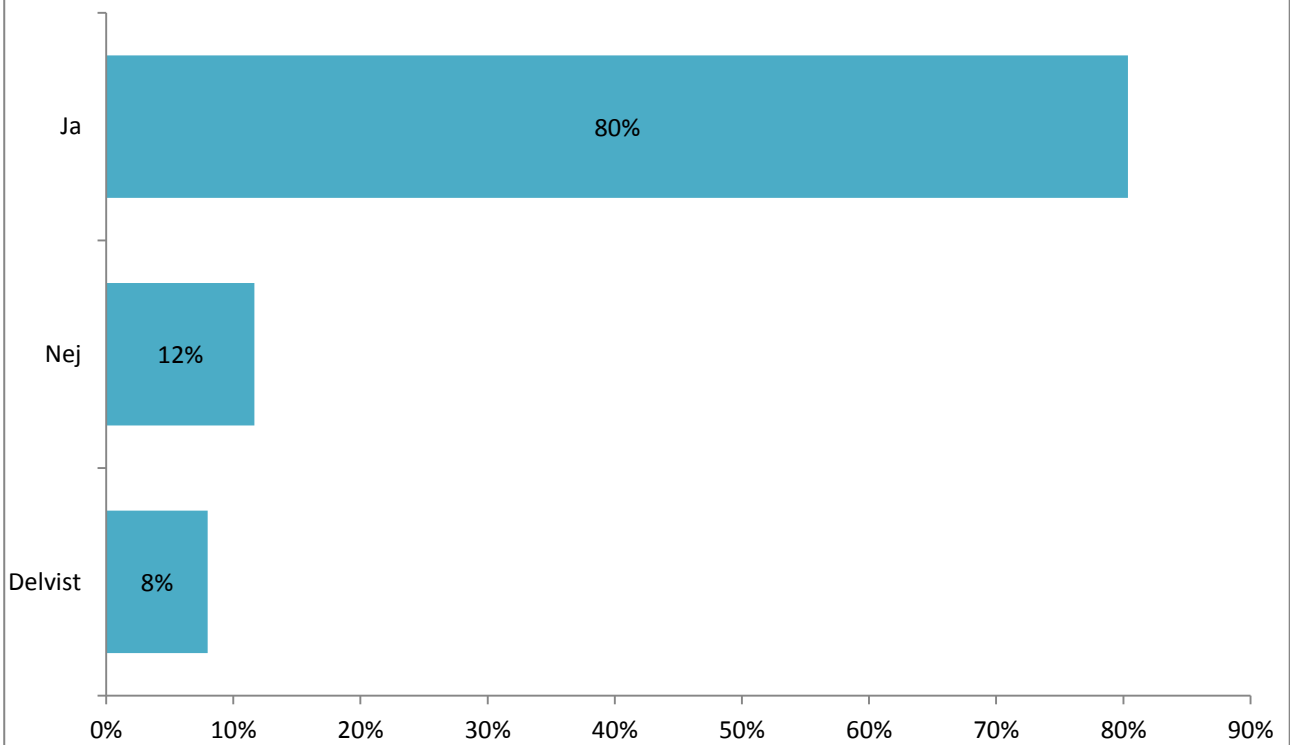

På baggrund af undersøgelsen fremgår det, at en del af pædagogerne (25%) aldrig selv efterspørger efteruddannelse. Blandt lederne er tallet 15%. Samtidig ses det, at en stor gruppe pædagoger (40%) og ledere (30%) har bedt om efteruddannelse indenfor det seneste år. Der er altså en relativt stor gruppe pædagoger, der selv tager initiativ til at blive efteruddannet.

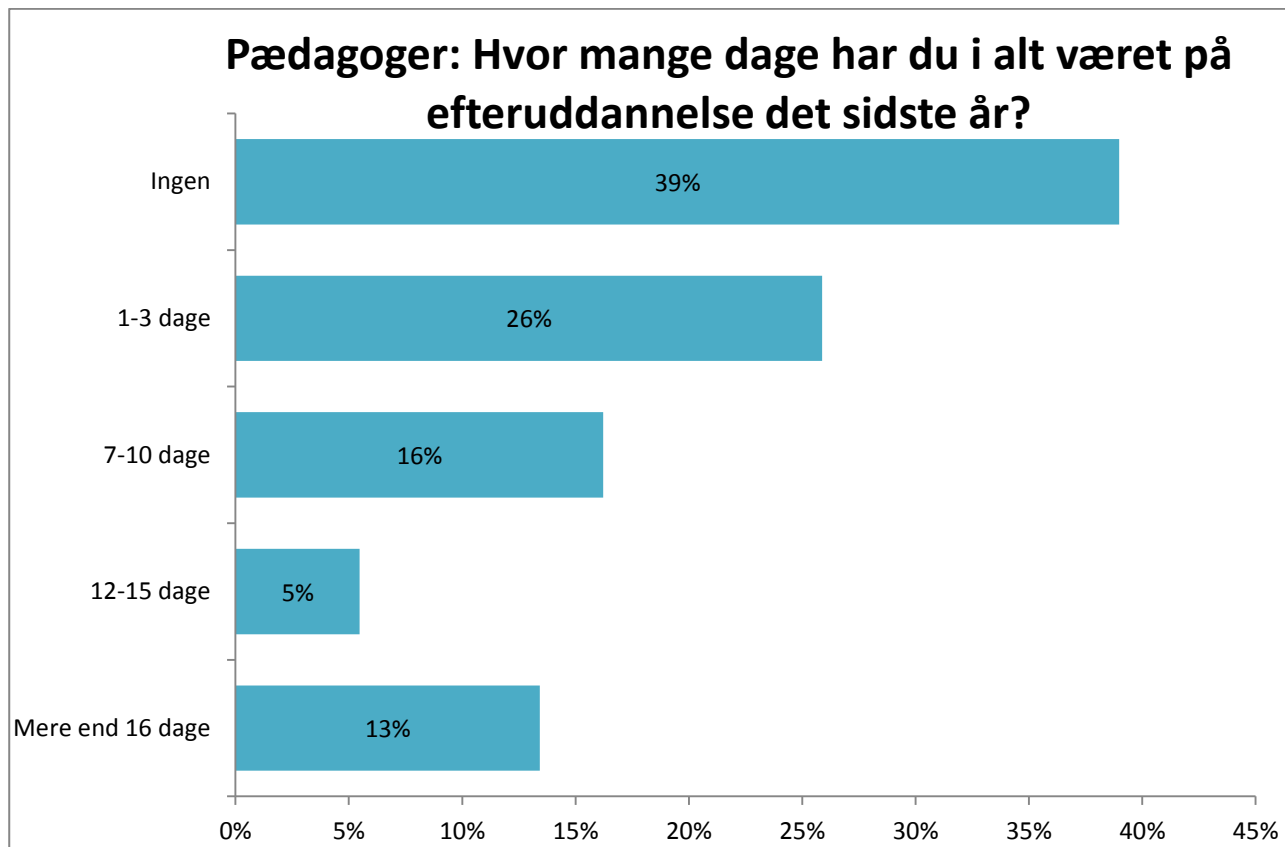
Pædagoger: Fik du den efteruddannelse, du bad om?

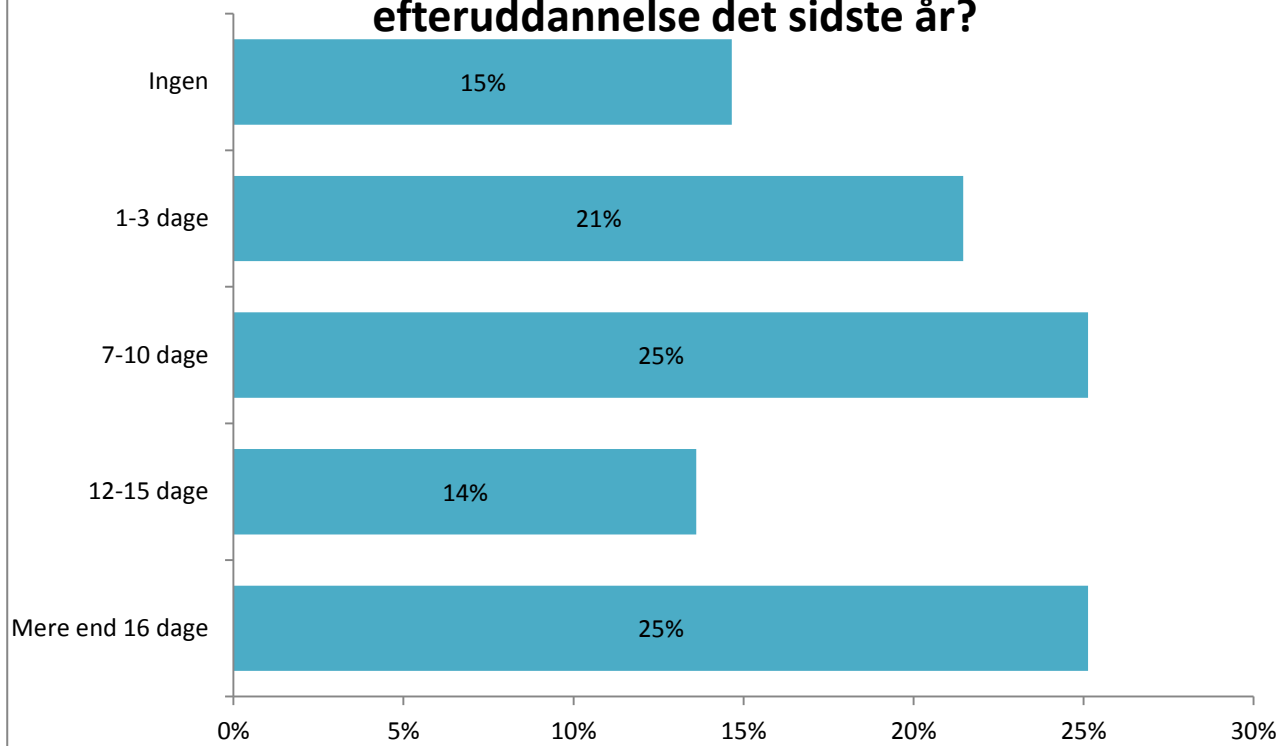
Ledere: Fik du den efteruddannelse, du bad om?

Selvom en stor andel af både pædagogerne og lederne selv efterspørger efteruddannelse, så er der stor forskel på, hvor ofte de får den efteruddannelse, de beder om. Lederne får for størstedelens vedkommende (80%), den uddannelse, som de ønsker. Herimod oplever 40% af pædagogerne at få et nej til deres forespørgsel om efteruddannelse. Det viser, at ledere generelt har en bedre adgang til at blive efter- og videreuddannet end pædagoger.

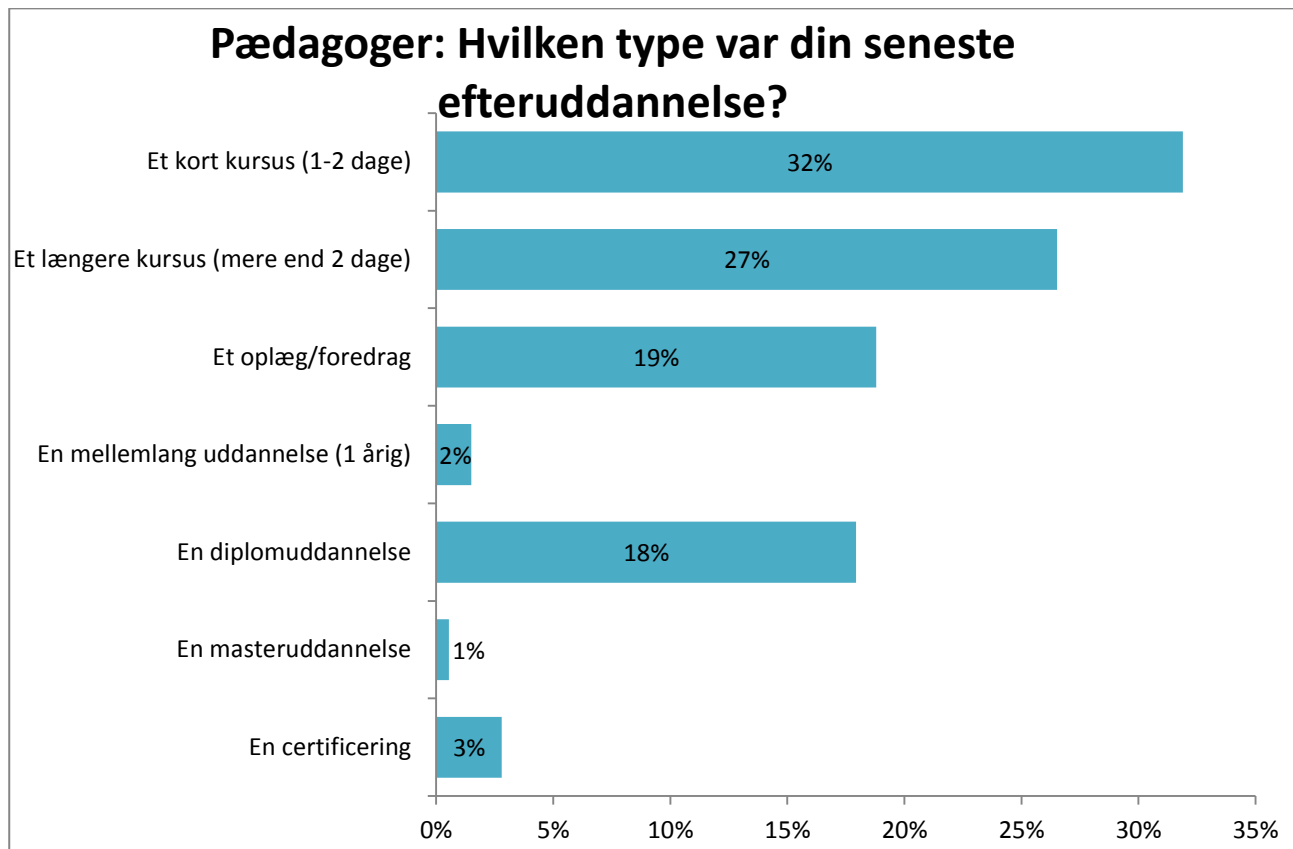
Ledere: Hvor mange dage har du i alt været på efteruddannelse det sidste år?

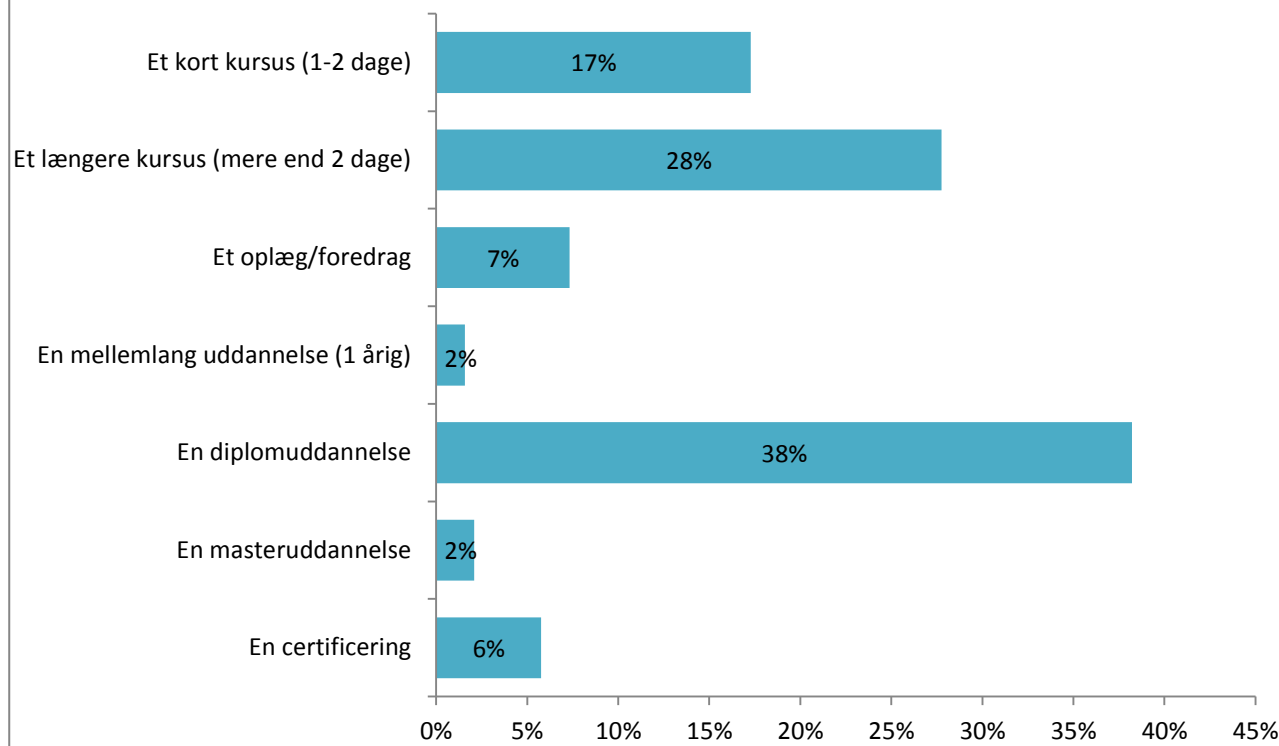
Det er tydeligt, at pædagogerne generelt har få uddannelsesdage. 39% af pædagogerne havde ingen uddannelsesdage det seneste år, og 26% havde 1-3 dage.

Lederne har generelt flere uddannelsesdage. Kun 15% havde ingen uddannelsesdage det seneste år, 25% havde 7-10 dage, og 25% brugte mere end 16 dage på efteruddannelse det seneste år.

Type uddannelse

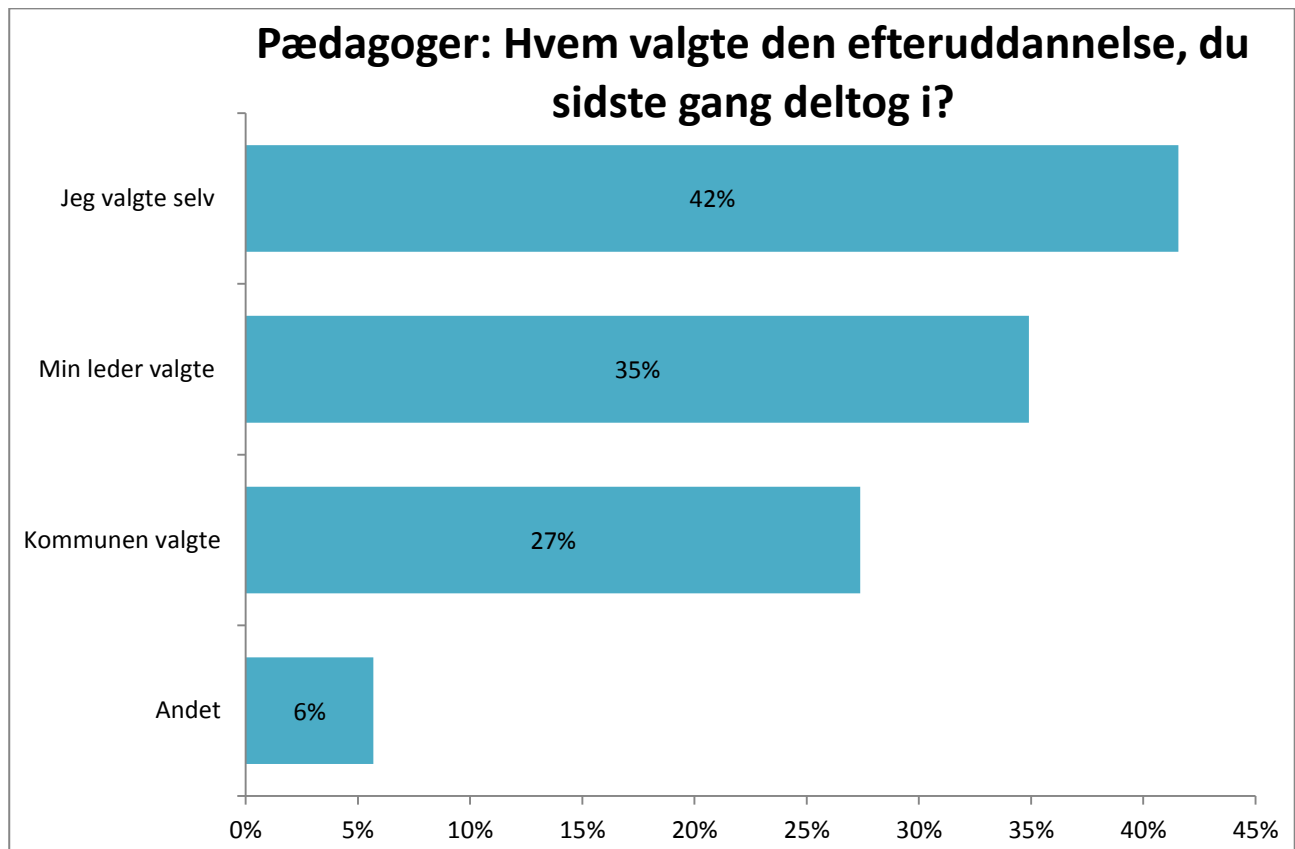
Hvilken type var din seneste efteruddannelse?

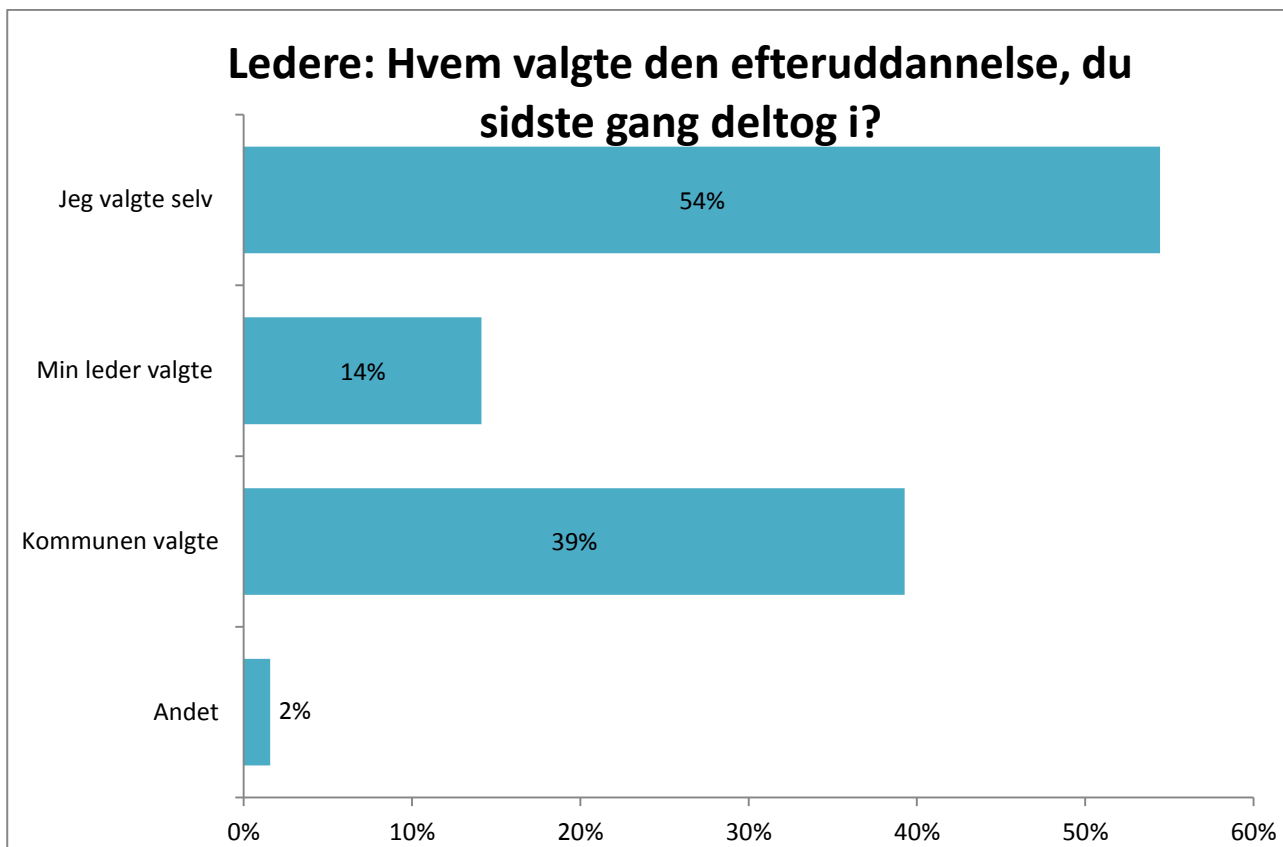

Blandt pædagogerne er de hyppigste efteruddannelser de korte. Hele 32% af pædagogerne svarer, at deres seneste uddannelse var et kursus af 1-2 dages varighed, 19% fortæller, at det var et oplæg, og 19 procent har deltaget i et kursus af mere end to dages varighed. 18% har dog fået mulighed for at tage en diplomuddannelse.

Blandt lederne er der en overvægt af respondenter, hvis seneste uddannelse var en længere uddannelse. 38 % har senest været på en diplomuddannelse, og 28% har deltaget i et længere kursus. Andelen af ledere, der senest har været på et kort kursus, er 17% og dermed ca. det halve af andelen af pædagoger, der har været på kurser af samme længde.

Medindflydelse

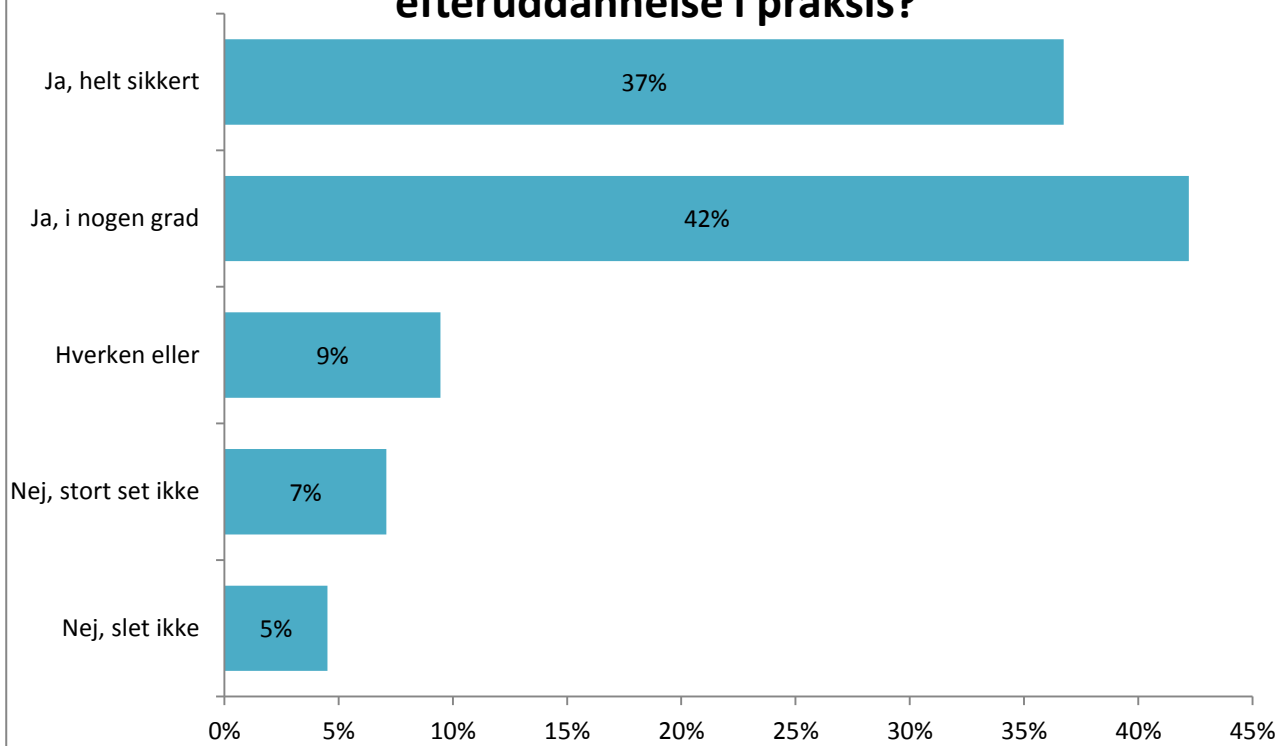

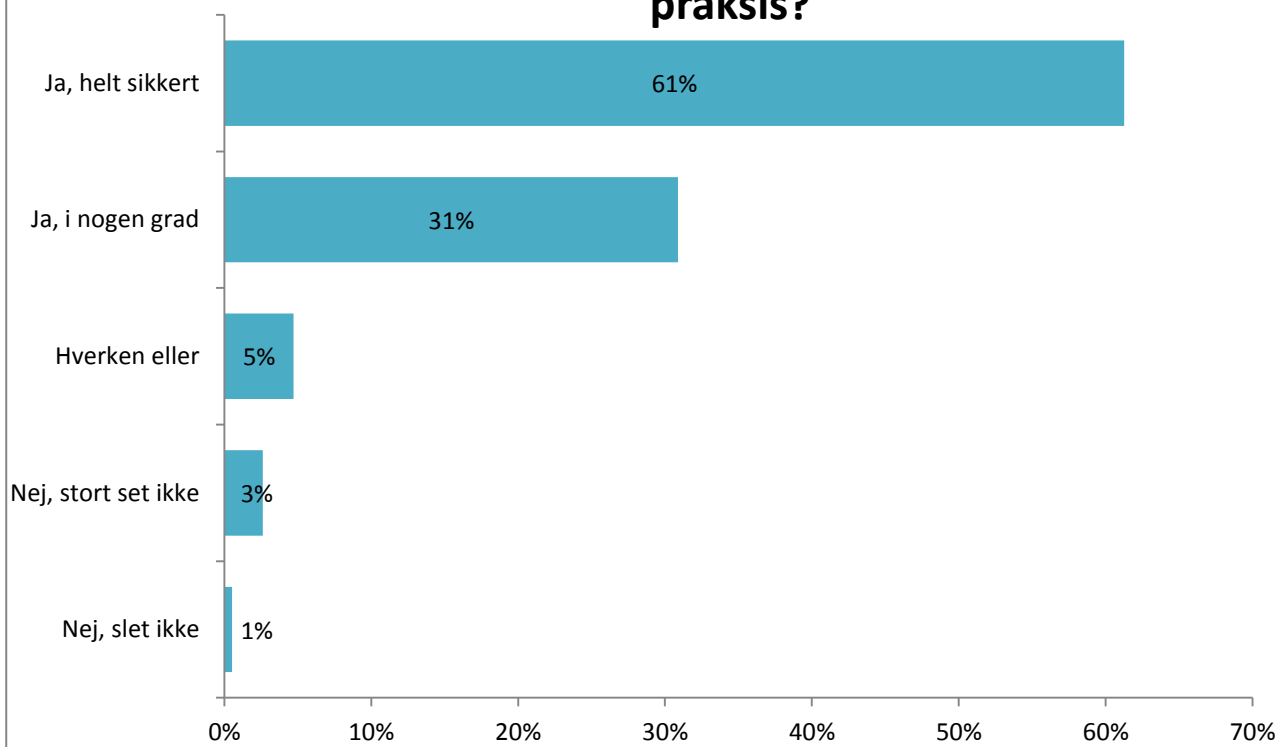
For både ledere og pædagoger gælder det, at størstedelen selv har valgt deres efteruddannelse (54 og 42 %). For pædagogerne er lederen derefter den, der hyppigst har valgt uddannelsen (35 %), hvorimod det for lederen ofte er kommunen, der har valgt (39 %).

At størstedelen af pædagogerne og lederne selv vælger deres uddannelse, er muligvis forklaringen på, at den efter- og videreuddannelse, som de deltager i, i høj grad kommer til anvendelse i praksis.

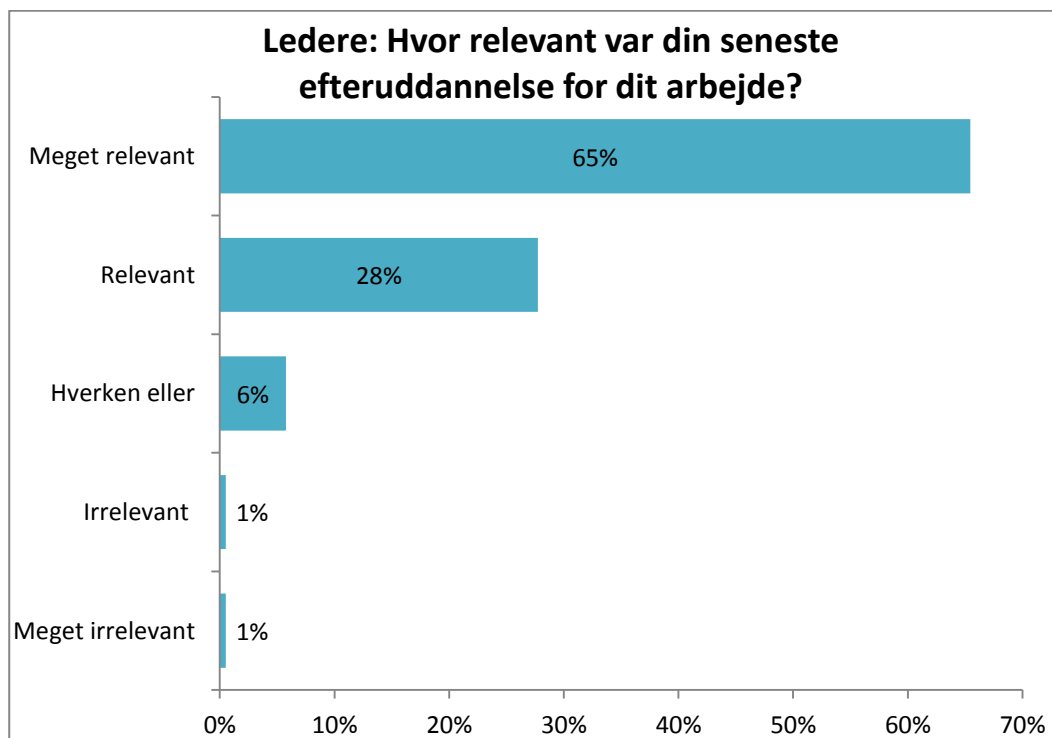
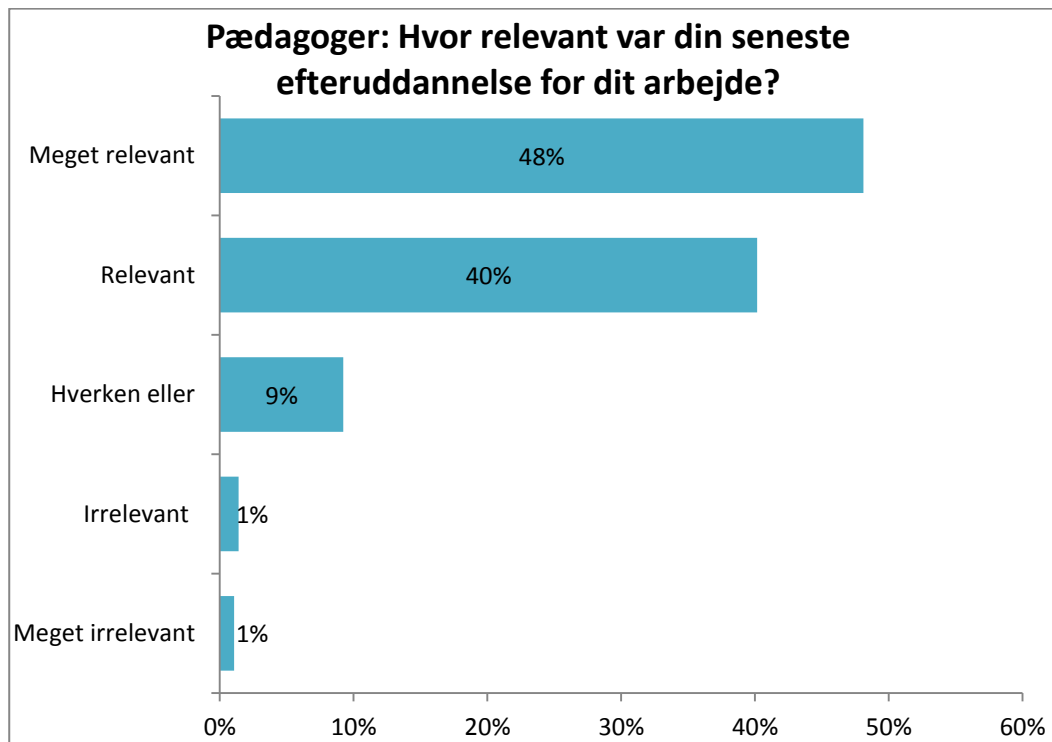
Pædagoger: Har du brugt din seneste efteruddannelse i praksis?

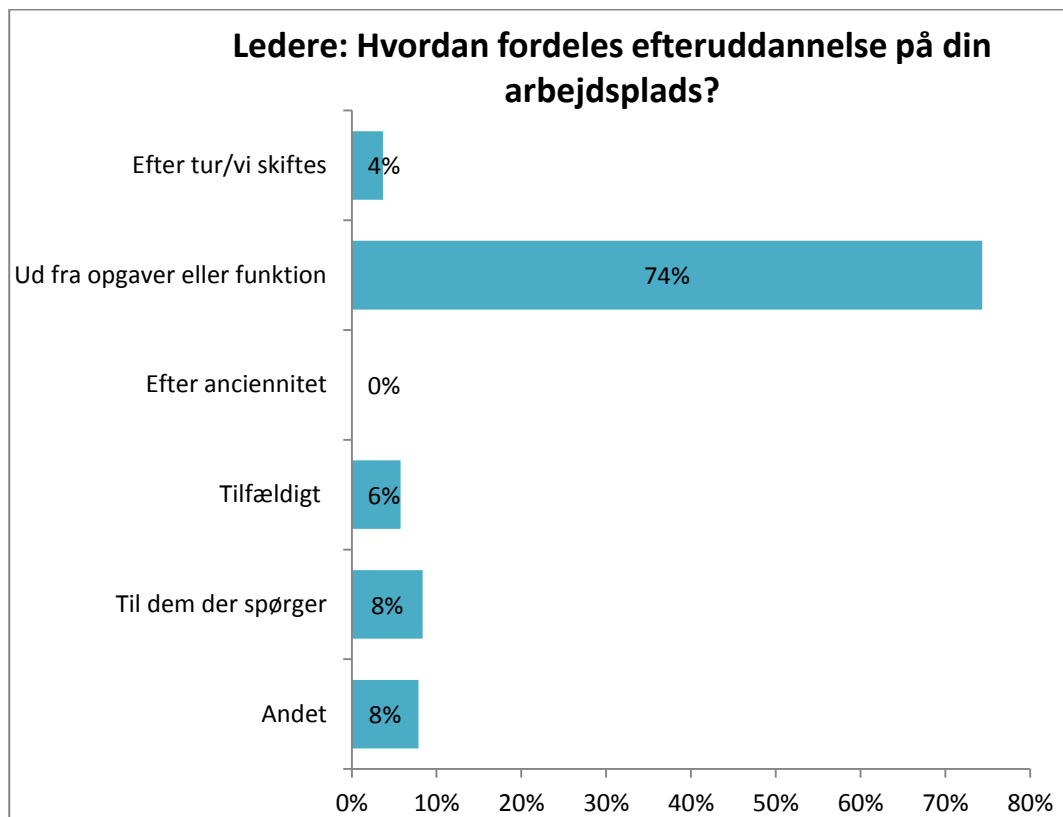
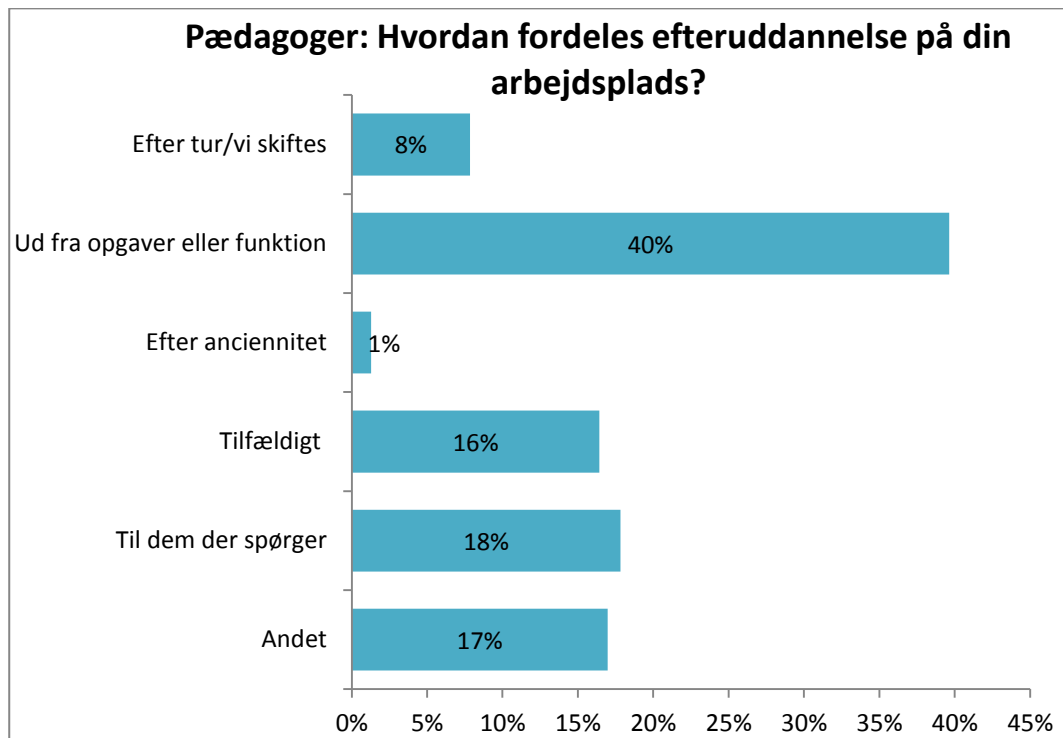
Ledere: Har du brugt din seneste efteruddannelse i praksis?

79% af pædagogerne og 92% af lederne svarer, at de enten "helt sikkert" eller "i nogen grad" har brugt deres uddannelse i praksis, hvilket tyder på, at den efteruddannelse, som både pædagogerne og lederne tilbydes og modtager, er relevant og i samklang med deres behov. Det underbygges af respondenternes vurdering af uddannelsernes relevans, hvor 88% af pædagogerne og 93% af lederne bedømmer deres seneste uddannelse som værende "relevant" eller "meget relevant".

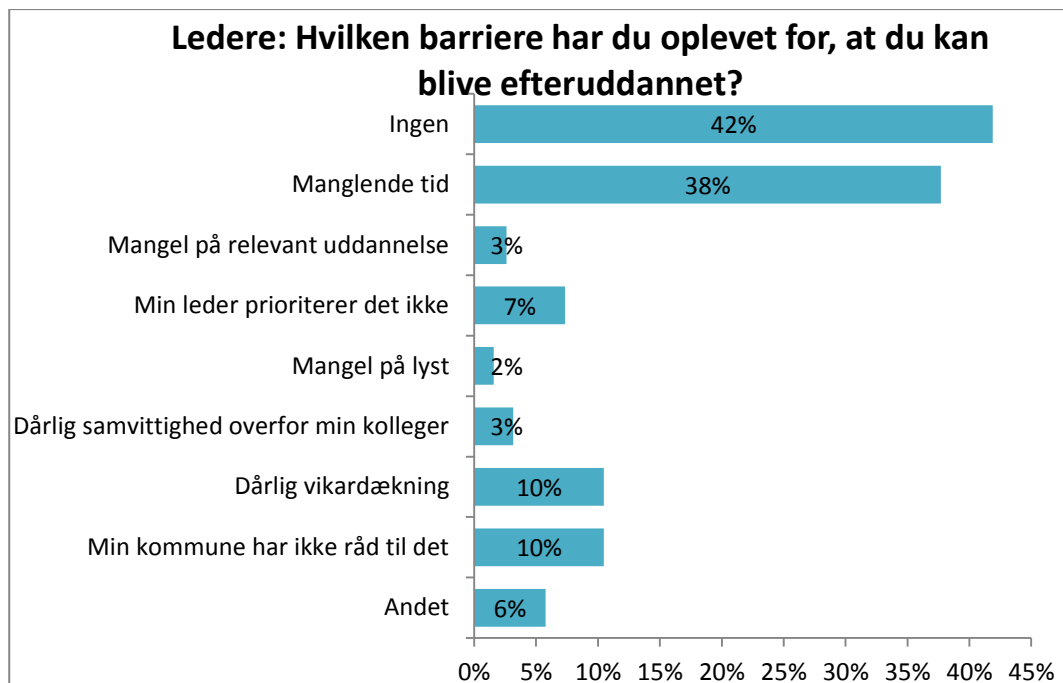
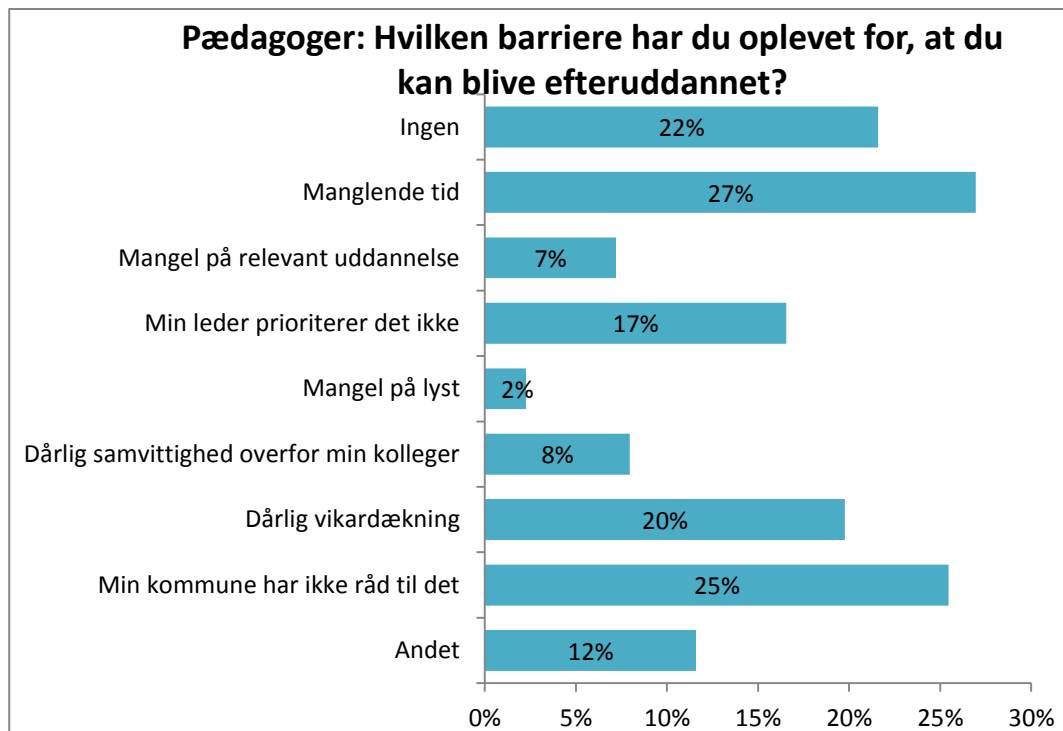

Adgang til efteruddannelse

Hvad angår fordelingen af efteruddannelse, mener 40% pædagogerne, at efteruddannelse fordeles ud fra opgave eller funktion. Langt flere ledere (74%) mener, efteruddannelse fordeles ud fra opgave eller

funktion. Blandt pædagogerne anføres som andre fordelingsparametre, at 15% mener, at efteruddannelse fordeles tilfældigt, og 16% beretter, at det er dem, der spørger, der modtager efteruddannelsen. Men det er ikke kun funktionen eller opgaver, der afgør, hvem der får tildelt efteruddannelse. 78% af pædagogerne oplever, at der er barrierer for at deltage i efteruddannelse.

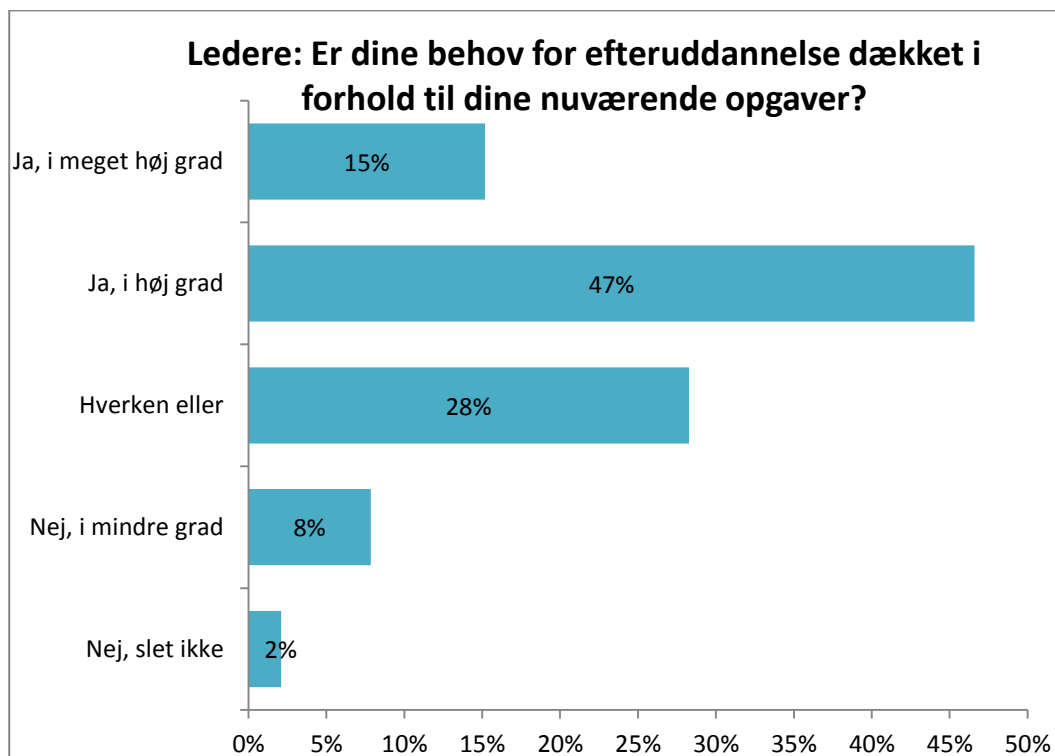
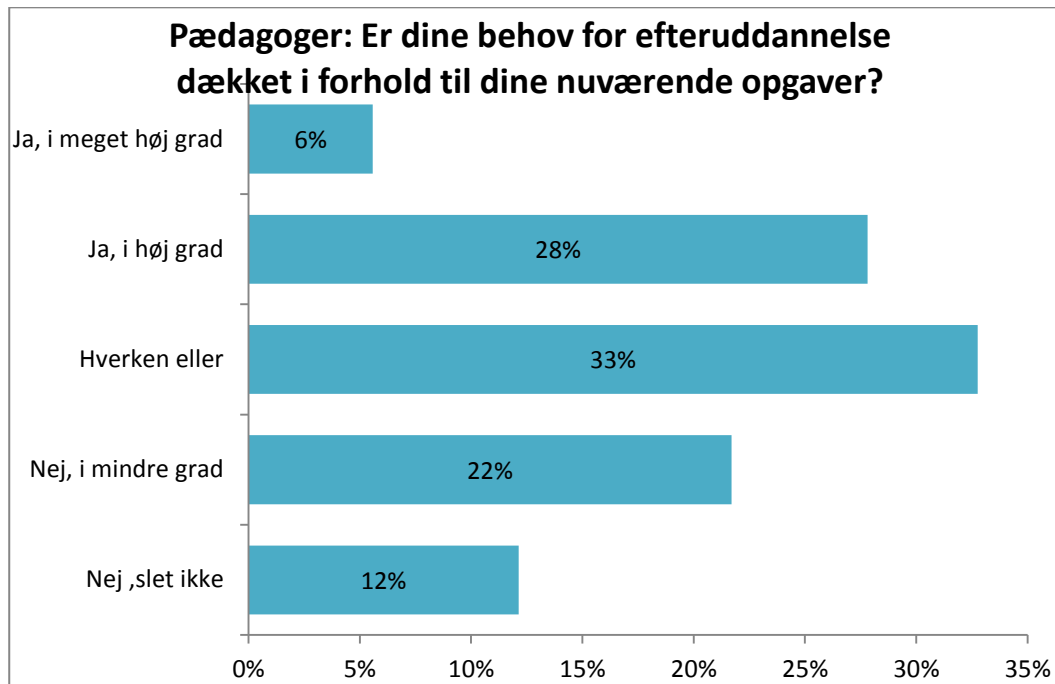

Overordnet set oplever pædagogerne langt flere barrierer for at tage efteruddannelse end lederne. Kun 22% af pædagogerne oplever ingen barrierer, mens størstedelen opgiver manglende tid (27%), at lederen

ikke prioriterer efteruddannelse (17%), dårlig vikardækning (20%), eller at kommunen ikke har råd (25%) som barrierer for at deltage i uddannelse.

For lederne ser billedet anderledes ud. Hele 42% oplever ingen barrierer for at få efteruddannelse, mens 38% anfører mangel på tid som en barriere.

Behov for efteruddannelse

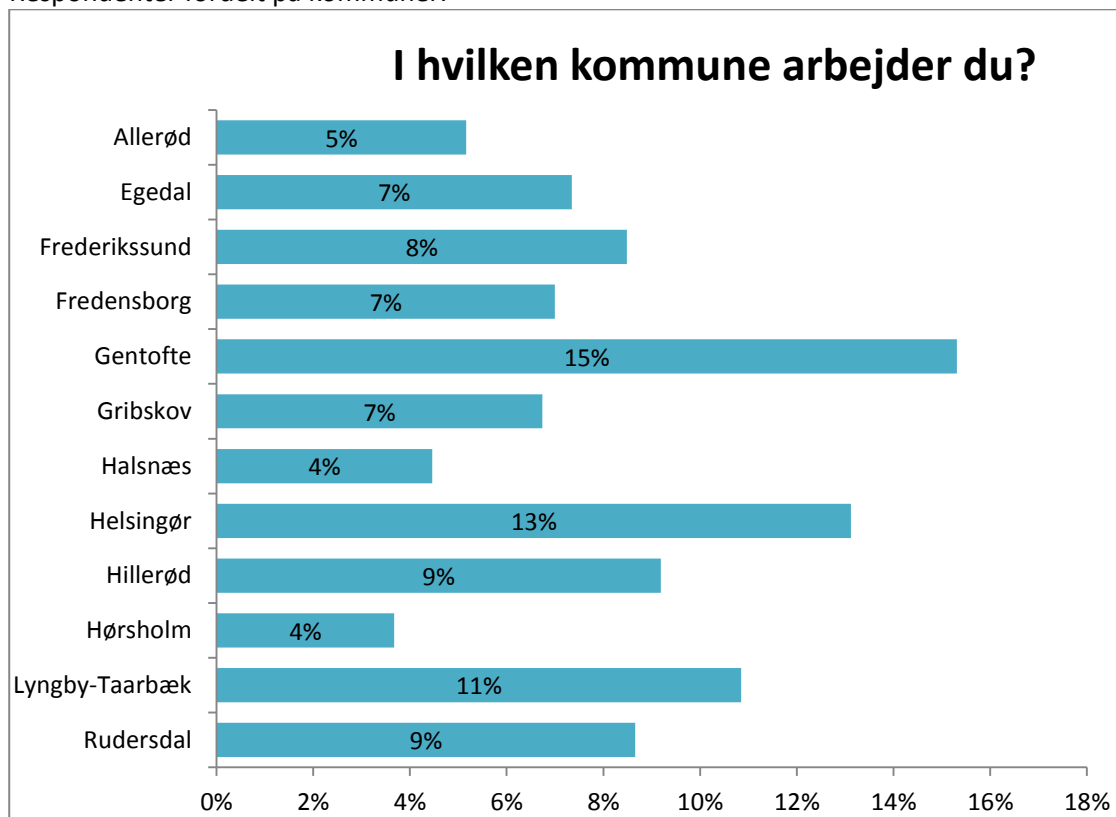

Billedet er splittet, når det handler om, hvorvidt pædagogernes behov for efteruddannelse er dækket. Ca. en tredjedel af pædagogerne føler i høj eller meget høj grad, at deres behov for efteruddannelse er dækket, mens ligeså mange svarer "nej, i mindre grad" eller "nej, slet ikke". Det tyder på, at der er stor forskel på, hvordan man tildeler efteruddannelse i hhv. kommunerne og på de enkelte institutioner.

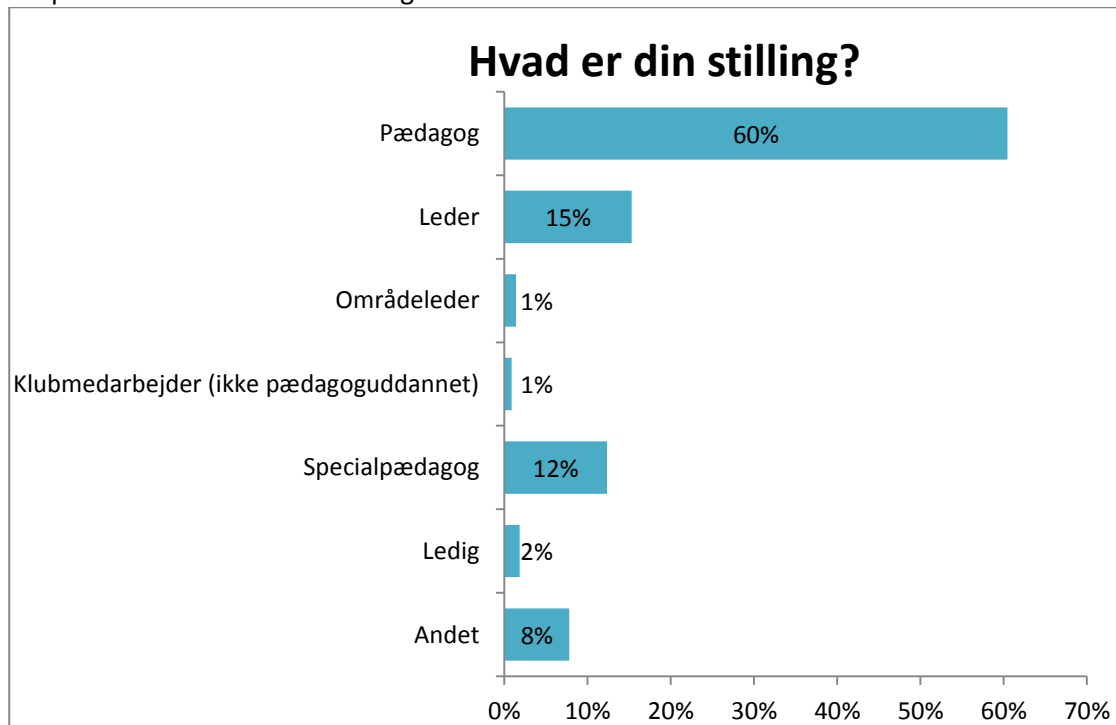
Lederne er bedre klædt på til deres opgaver, hvad angår efteruddannelse. 62% svarer, at de "i meget høj grad" eller "i høj grad" har fået dækket deres behov for kompetenceudvikling.

Baggrundsdata

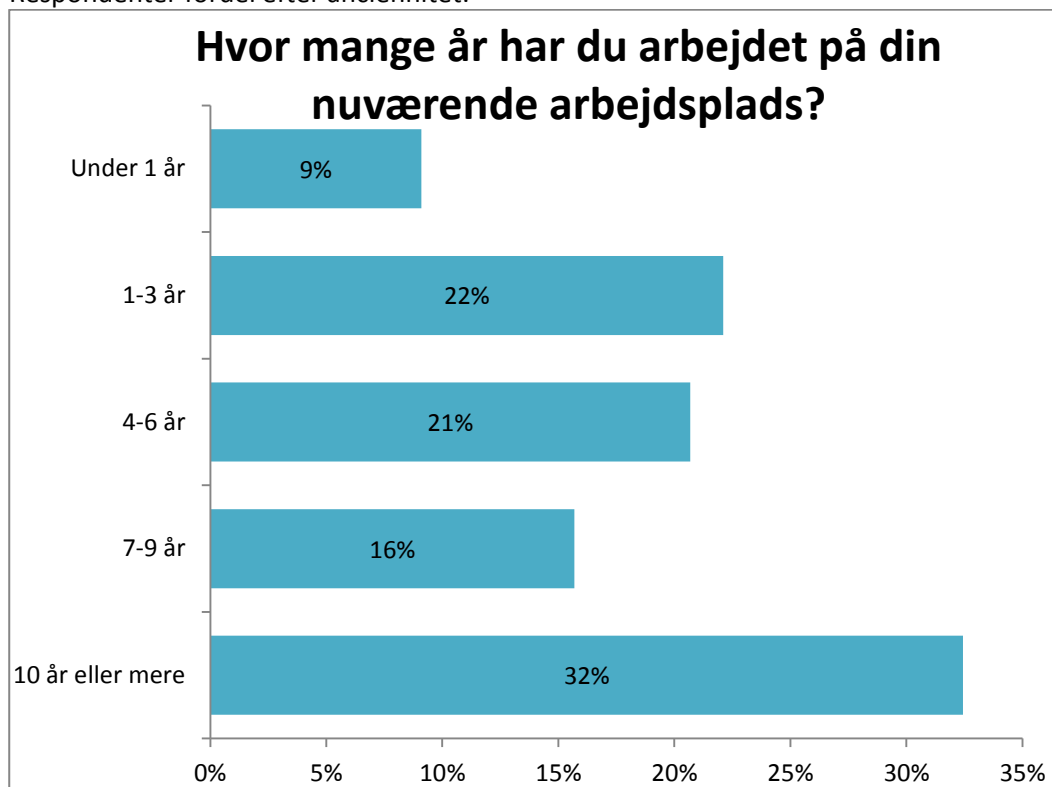
Respondenter fordelt på kommuner:

Respondenter fordelt efter stilling:

Respondenter fordel efter anciennitet:

Respondenter fordelt efter stilling:

